

ROAF POSTEN

Informasjon fra Romerike Avfallsforedling IKS // 2019

Matavfall

Matavfall skal **aldri** kastes i restavfallsposen, bruk de grønne posene – **alltid!** Da får vi utnyttet ressursene til miljøvennlig drivstoff og biogjødsel.

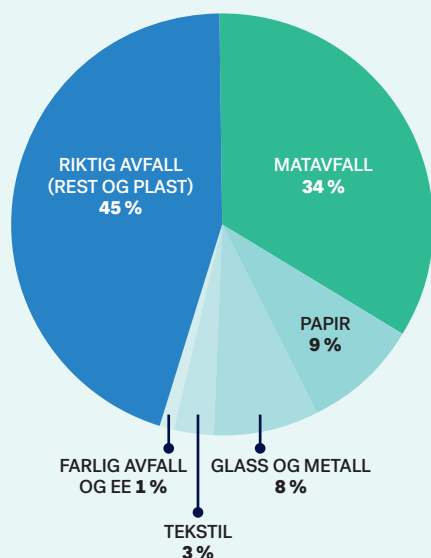
Ris og ros fra årets brukerundersøkelse // Vi knuser noen myter
Hva skjer med plasten? // Smarte løsninger for enkel kildesortering hjemme
Alt avfall blir til noe nytt // Julens hente- og åpningstider

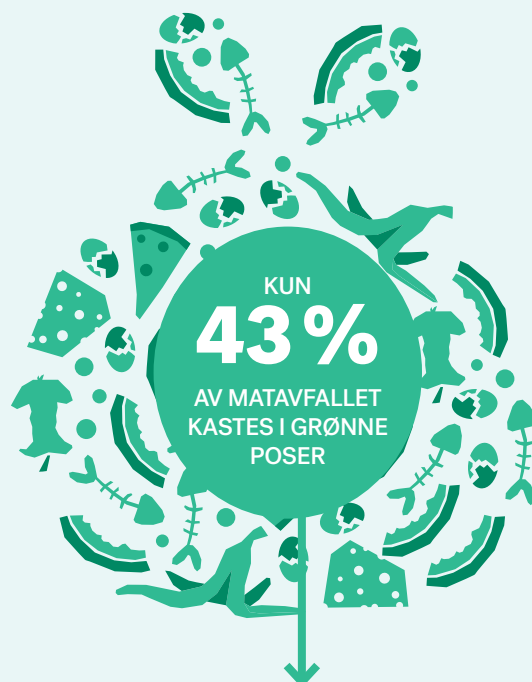
RESTAVFALLSPOSEN

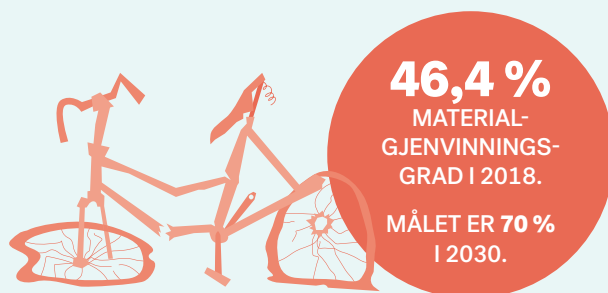
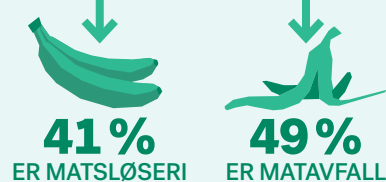
FORDELING AV INNHOLDET:

MATAVFALLSPOSEN

UTGJØR 33 KG. PER INNBYGGER

ROAFPOSTEN 2019

ANSVARLIG UTGIVER
Romerike Avfallsforedling IKS

REDAKTØR
Line Malmo

TEKST OG DESIGN
Dinamo

FORSIDEFOTO
Getty Images

TRYKK
Rolf Ottesen AS

KONTAKT
Tlf: 40 00 29 79
firmapost@roaf.no
roaf.no

Legg oss til på sosiale medier og få med deg nyheter og tips og råd fra ROAF.
facebook.com/roaf.no - instagram.com/ditroaf
Har du tatt et bilde du vil vi skal se? Tagg bildet ditt med #ditroaf

Assosiert medlem

KLIMAKOMPENSERT PAPIR

Klimatiltak i hverdagen

Klima, bærekraft og miljø har blitt brennhete temaer for stadig flere – heldigvis! Utfordringene vi står overfor kan virke enorme, men med litt innsats og flere klimavennlige valg i hverdagen, kan vi redusere våre utslipp. Ved å ta beina eller sykkelene fatt litt oftere, velge klimavennlige reiser, spise mindre kjøtt, redusere energibruken i egen bolig, kaste mindre mat, kildesortere, ta vare på og gjenbruke det vi har, fremfor å kjøpe nytt, er vi med på å bidra litt hver eneste dag.

I ROAF mener vi at miljøarbeidet starter hjemme hos deg. På loftet, i kjelleren, i garasjen, og på kjøkkenet ditt. Ved å kildesortere alt avfallet du produserer riktig, gjør du en liten, men viktig innsats for miljøet. Og med litt planlegging og tilrettelegging er det ikke så vanskelig å få til, uansett om du har stor eller liten plass.

Kast aldri mat i restavfallet

Undersøkelser viser at over halvparten (57 prosent) av alt matavfall dessverre havner i restavfallet, fremfor i grønn pose. Matavfall som havner i restavfallet går til forbrenning, og ikke til produksjon av miljøvennlig biogass og biogjødsel. Det er dumt på flere måter – for det første får vi ikke utnyttet de viktige ressursene som finnes i matavfallet, og for det andre griser matavfallet til plasten som ligger i restavfallet. Dermed blir mye av plasten så tilgriset at den blir vanskelig å materialgjenvinne til nye produkter – og vi går glipp av den ressursen også.

Alt matavfall som kastes i grønn pose sendes til produksjon av biogass (drivstoff til renovasjonsbiler/kjøretøy) og biogjødsel (gjødsel til landbruket). Matavfall er med andre ord en viktig ressurs, som det er viktig at vi tar vare på og utnytter best mulig.

«Vi forstår at det er lett å gjøre feil – og tenke at det ikke er så farlig. Men det spiller faktisk en rolle om du kaster matrestene i restavfallet istedenfor i de grønne posene.»

Vi forstår at det er lett å gjøre feil – og lett å tenke at det ikke er så farlig. Men det spiller faktisk en rolle om du kaster matrestene i restavfallsposen istedenfor i de grønne posene.

Riktig avfallshåndtering spiller en sentral rolle i en bærekraftig sirkulærøkonomi, og man har faktisk et ansvar for å sortere husholdningsavfallet sitt. Målet med materialgjenvinning er at materialer og stoffer kan brukes om igjen i ny produksjon. Dette sparer jordkloden for uttak av jomfruelige råvarer, med de klima- og miljøbelastningene som følger.

Og det tar ikke mye lenger tid å kaste matavfallet riktig – hvis du bare er litt bevisst! Så prøv å sette deg et mål om at du aldri mer skal kaste noe matavfall i restavfallet – og at du alltid skiller maten fra emballasjen, selv om den vasne agurkbiten i plast kanskje er litt ekkel. Matavfall skal i

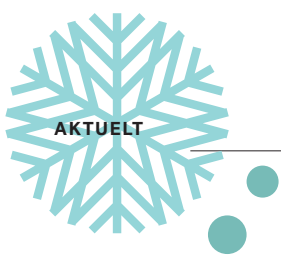
grønn pose – og plastemballasje skal i restavfallet.

I dette nummeret av ROAF-posten skal vi derfor fokusere på kildesortering og matavfall, og hvordan vi kan bli flinkere til å ta vare på ressursene som ligger i kjøleskap og skap på kjøkkenet. Det er der du kan starte din egen miljødugnad, og hjelpe oss til å ta litt bedre vare på ressursene våre. For det er det avfall er – ressurser!

God lesning!

Med vennlig hilsen

Syntyne Bjørke
Adm. dir

Hjelp oss så vi får hentet avfallet som normalt denne vinteren også

Vinteren, med snø og is, er en utfordrende tid for våre renovatører. For at vi skal få hentet avfallet som normalt, er vi avhengige av at du som innbygger legger forholdene til rette, og hjelper oss litt.

Takk for at du:

- Fjerner snø og is fra beholdere, containere og nedgravde løsninger
- Passer på at beholderne ikke er frosset fast i bakken.
- Passer på å strø glatte/isete veier, og foran og rundt beholderne, så de lett kan trilles ut. Er det for glatt for renovasjonsbilene, får vi ikke hentet avfallet. Det handler om sikkerhet for våre ansatte.

Passer du på disse tingene, øker sjansen for at du får alt avfall hentet. I de tilfellene avfall ikke hentes, ved feilsortering eller av ovennevnte forhold, vil man få en informasjonstag på beholderen sin.

Takk for hjelpen!

GJENNOMSIKTIGE AVFALLSSEKKER

Fra 1. mars i år ble det **totalforbud** mot å levere avfall i sorte avfallssekker på alle våre gjenvinningsstasjoner. Grunnen er at vi må se hva du har med deg, og vi kan ikke se hva slags avfall som ligger i en sort/farget sekk. Sjansen for feilsortering er derfor høy, og mye avfall som skulle vært sortert, har feilaktig havnet i containeren for brennbart.

For å bedre kvaliteten på sorteringen og for å få opp materialgjenvinningsgraden, er det derfor viktig at du sorterer avfallet ditt hjemme **før** du reiser til gjenvinningsstasjonen. Du må bruke én gjennomsiiktig sekk til hver av avfallstypene du kaster (plast i en, trevirke i en, hageavfall i en etc.). Du kan også levere avfallet løst på bil/henger, men pass da på at lasten er godt sikret før du kjører.

Husk at det meste av avfallet ditt er gratis å levere på gjenvinningsstasjonene våre, hvis du er flink til å sortere.

Gjennomsiiktige avfallssekker kan du kjøpe på alle våre gjenvinningsstasjoner, samt i flere butikkjeder og byggevarehus.

Velkommen til våre åtte gjenvinningsstasjoner med gjennomsiiktige avfallssekker – der hjelper vi deg gjerne.

SKAL DU KASTE BRUKTE BILDEKK?

Har du brukte bildekk (både med og uten felg) du ønsker å bli kvitt, kan de leveres inn mot en avgift, **kun** på Skedsmo og Aurskog-Høland gjenvinningsstasjon. Gjenvinningsstasjon. Husk også at alle dekkforhandlere er pliktige til å ta imot brukte dekk gratis, og sørge for destruering i henhold til gjeldende regelverk.

HVA ER EGENTLIG FARLIG AVFALL OG EE-AVFALL?

Farlig avfall inneholder miljøfarlige stoffer som kan føre til alvorlig forurensning eller skader på mennesker og dyr.

Eksempler på farlig avfall er:

- batterier
- lyspærer
- maling, lakk og lim
- rengjøringsmidler
- kosmetikk, neglelakkrester, hårspray og deodorantspray
- løsemidler
- bilprodukter
- plantevernmidler
- spraybokser og gass

EE-avfall er alle produkter som går på strøm eller batteri:

- ledninger
- klokker
- vannkokere
- brødrister
- elektriske leker
- datamaskiner
- komfyrer
- kjøleskap

Hvis du ikke allerede har, kan du få en rød boks eller et nett til oppbevaring av farlig avfall og småelektronikk – fås gratis på alle våre gjenvinningsstasjoner.

Foto: Kate Hage/Dinamo

NYE INNSAMLINGSBILER PÅ VEIENE

ROAF har mange renovasjonsbiler som henter husholdningsavfall hjemme hos deg. Vi har nå fått syv nye biler, som er ute på veiene. Alle er dekorert i tråd med vårt nye designprogram, og ser derfor litt annerledes ut enn de bilene du er vant til å se. På sikt skal alle renovasjonsbilene våre få dette utseende. Noen av de nye bilene går på biogass laget av matavfall, slik de fleste av renovasjonsbilene våre gjør. De som fortsatt har dieselmotorer skal fra januar 2020 gå på avansert biodrivstoff med like god miljøprofil som bilene som går på matavfall. I løpet av første kvartal neste år får vi ytterligere åtte nye biler, og kan dermed hente avfall med oppgradert utstyr og moderne biler.

Sortering og levering av glass- og metallemballasje

Mye av maten vi handler kommer i glass- og metallemballasje. Alt fra syltetøy, taco-saus og fransk sennep kommer i glass, mens maiskorn, hermetiske tomater og leverpostei kommer på boks. Til sammen blir det ganske mye glass- og metallemballasje som havner hjemme på kjøkkenbenken. Det kan være fristende å kaste dette i restavfallet for å «bli kvitt det», men glass- og metallemballasje skal **ikke** i restavfallet! Det er både potensielt farlig (glass kan knuse), det ødelegger maskiner i vårt ettersorteringsanlegg, og ikke minst er det en veldig dårlig utnyttelse av viktige råstoffer.

All glass- og metallemballasje skal leveres inn på ett av de ca. 300 returpunktene som finnes rundt omkring i eierkommunene våre. Glassemballasje kan smeltes om nærmest i det uendelige når det leveres på riktig måte. Det samme gjelder for emballasje laget av aluminium.

Husk at det **kun** er **emballasje** av glass og metall som skal kastes i returpunktene. Det kan være tomme syltetøyglass, flasker uten pant, hermetikkbokser, aluminiumsfolie og -former og kaviartuber. Alt annet av glass og metall – som stekepanner, kjeler, krystallglass, glassboller og vindusruter, må leveres på en av våre gjenvinningsstasjoner.

GROVAVFALL

Som grovavfall regnes stort og tungt avfall.

Eksempler på dette er:

- oppussingsavfall
- bildeler
- tepper
- kjeler/stekepanner
- jern/metall
- trevirke
- stein/leca
- ødelagte madrasser
- sykler
- møbler

Alt grovavfall skal leveres på en av våre gjenvinningsstasjoner.

Tommelfingerregelen er at store og tunge gjenstander ikke er å regne som husholdningsavfall. Det er ikke tillatt å kaste slike gjenstander i restavfallet hjemme, det kan både skade våre ansatte og ødelegge renovasjonsbiler og sorteringsmaskiner – det må vi unngå. Kaster du grovavfall i restavfallet, kan du risikere at avfallet ditt ikke blir hentet. Sørg derfor for at du leverer denne typen avfall – enten forhåndssortert i gjennomsiktige sekker, eller løst og godt sikret på henger/bil – til en gjenvinningsstasjon. Så skal vi sørge for at det blir gjenvunnet og brukt til å lage nye, fine ting.

Resultater fra brukerundersøkelsen

I ROAF gjennomføres det jevnlig kundundersøkelser, for blant annet å lære mer om våre innbyggers vaner og holdninger til det å kildesortere avfallet sitt. Årets undersøkelse avdekker flere interessante funn.

Vi i ROAF ser at mange må bli enda flinkere til å sortere husholdningsavfallet sitt. De aller fleste vi har spurt innrømmer at de har en del å gå på, men de ser behovet for, og nytten av å kildesortere. Det er gledelig lesning!

Feilsortering

ROAF gjennomfører plukkanalyser av innsamlet husholdningsavfall, som innebærer at vi åpner avfallsposer fra utvalgte områder og analyserer innholdet. Resultatet viser at vi fortsatt har en vei å gå når det kommer til kildesorteringen i hjemmet.

Det er flere årsaker til feilsortering – ikke alle vet hvordan man sorterer, andre gidder ikke å bruke så mye tid på dette, og noen ser ikke helt vitsen i å sortere. Undersøkelsen forteller oss at de aller fleste ønsker tilbakemeldinger på hva som oftest sorteres feil, slik at man kan lære, og forhåpentligvis sortere riktig neste gang.

Bare én av tre vet at matavfallet som havner i grønne poser blir til biogass og biogjødsel. Ved å informere ytterligere om dette, vil forhåpentligvis flere se verdien av å bruke de grønne posene og dermed sørge for at ressursene blir utnyttet slik de skal.

Gode innspill

Det kom tydelig frem at mange vil at ROAF skal hente flere avfallstyper hjemme hos seg, og er villige til å betale for tjenesten. De tror også at en sanksjon, som bot eller at avfallet ikke blir hentet, vil bedre kildesorteringen.

Mange svarer at de ønsker seg en egen avfallsbeholder til glass- og metallemballasje. I dag havner altfor mye glass- og metallemballasje i restavfallet, så istedenfor at det blir til nye produkter, går det til forbrenning, og nye naturressurser må hentes ut.

Fellesløsninger for avfall (et felles avfallssystem for flere ulike avfallstyper,

som kan erstatte mange av dagens enkeltbeholdere) får positive tilbakemeldinger. Med mulighet for å kaste flere avfallstyper på ett og samme sted, vil det bli enklere å sortere husholdningsavfallet bedre. ROAF lytter til kundene sine, og skal kjøre et testprosjekt i nær fremtid, for å se hvordan dette vil fungere i praksis.

En stor del av kundene våre har besøkt én eller flere av ROAF sine åtte gjenvinningsstasjoner, og tilbakemeldingene fra disse er svært positive. Det kom også innspill på at det burde være gratis å levere avfall på gjenvinningsstasjonene, og at renovasjonsgebyret heller burde økes.

Takk!

Brukerundersøkelser er et viktig verktøy for oss for å innhente informasjon om «rikets tilstand». Slik kan vi finne ut hva som fungerer bra og mindre bra, og hvilke tiltak vi kan og bør iverksette for å bli enda flinkere til å utnytte de verdifulle ressursene som ligger i avfallet vårt. Vi ønsker å rette en stor takk til alle som har deltatt i undersøkelsene, og kan forsikre om at ROAF stadig jobber med tiltak for enda bedre og mer tilgjengelige løsninger for våre innbyggere. ●

MYTER

Det finnes dessverre flere myter som ofte brukes som unnskyldning for ikke å være med på miljødugnaden. Her er noen av de vi hører oftest:

Feil. Etter at avfallet ankommer ROAF Miljøpark i Skedsmo går det inn i vårt moderne ettersorteringsanlegg. Det første som skjer der er at de grønne matavfallsposene blir sortert via trykkluft og går videre på transportbånd til egne containere. Sorteringsmaskinene kan lese type materiale og farge. Deretter sendes de grønne posene til Den Magiske fabrikken i Vestfold for produksjon av biogass og biogjødsel.

«Ingen vits å sortere matavfall i grønn pose når de kastes i samme beholder som restavfallet»

«ROAF tjener penger på at folk kildesorterer»

Feil. Vi utnytter alle avfallstyper som kan materialgjenvinnes eller ombrukes – alt fra matavfall til glass, metall, papir, elektronikk og tekstiler. Dette blir råmaterialer til produksjon av nye produkter. Det eneste som går til forbrenning og blir energi til fjernvarmenett, er restavfall (det som ikke kan materialgjenvinnes og er igjen etter at alt annet er sortert).

«Ingen grunn til å kildesortere – alt brennes likevel»

Feil. Inntektene vi får ved salg av kildesortert avfallsråstoff går ikke i ROAFs lomme. Vi drifter etter selvkostprinsippet, og har ikke lov til å tjene penger på husholdningsavfallet. Alle inntekter vi får går tilbake til abonnentene ved at renovasjonsgebyret holdes nede. Vi er også en miljøbedrift og har et omfattende ansvar for å forvalte ressursene i avfallet på en forsvarlig måte. Derfor er kildesorteringsjobben våre innbyggere gjør utrolig viktig og noe vi har stort fokus på.

HVER OG EN
AV OSS KASTER CA.
85 KG
MATAVFALL HVERT ÅR.

MATAVFALL

EN GJENNOMSNITTS-
FAMILIE PÅ NEDRE
ROMERIKE KASTER
I SNITT SPISELIG MAT
FOR OMLAG 37.000
KRONER I ÅRET.

KUN
43 %
AV MATAVFALLET
HAVNER I GRØNNE
POSER.

Feilsortering av matavfall er dårlig nytt for både miljøet og lommeboken. Når det er sagt, så hender det jo at noe må kastes. Husk da alltid å bruke den grønne posen, og skill maten fra emballasjen. Matavfall skal i grønn pose og plastemballasje skal i restavfallet.

Halvparten av maten vi kaster, både i restavfallet og i grønn pose, er rent matsløseri. Dessverre er det slik at en gjennomsnittsfamilie på Nedre Romerike i snitt kaster spiselig mat for omlag 37.000 kroner i året. Det er over 3.000 kroner hver måned – rett i søpla. Ikke bare er det veldig mye penger, men det er også helt unødvendig.

Hvis vi blir litt flinkere til å planlegge innkjøpene, og litt flinkere til å bruke det vi har i kjøleskapet før vi kjøper mer, er det ikke vanskelig å redusere både pengebruken og matsløseriet. Bedre planlegging er godt nytt for både lommeboken og miljøet.

Men noe matavfall og matsvinn blir det selvfølgelig uansett. Da er det veldig viktig at du kaster det i de grønne matavfallsposene, og *ikke* i restavfallet.

Grønn pose

I dag havner store mengder matavfall i restavfallsposen, hele 57 prosent for å være nøyaktig. Det betyr at kun 43 prosent av matavfallet havner i grønne poser. Dette er urovekkende tall, og vi er nødt til å gjøre noen grep, alle som en.

Noen har fortsatt ikke kommet i gang med matavfallssorteringen og bruker ikke grønne poser i det hele tatt, mens mange selvsagt er kjempeflinke. Mange bruker grønn pose til mye matavfall, men kaster også overraskende mye mat i restavfallsposen. Det kan være pålegg som ligger i plastemballasje, en vassen agurkbit i plast, matrester vi ikke fikk spist opp, eller mat som rett og slett har gått ut på dato fordi vi ikke rakk å spise det.

DETTE ER MATAVFALL OG SKAL I GRØNN POSE:

- Skrell og skrøtter
- Eggeskall, nøtteskall, rekeskall
- Teposer, kaffegrut med filter
- Bein av kjøtt og fisk
- Steiner fra avocado, fersken, plommer etc.
- Tilgriset husholdningspapir og servietter
- Og matrester generelt...

NB! Ikke overfyll posene og husk **dobbel knute**.

DETTE SKAL I RESTAVFALLET:

- Plastemballasje (tomme yoghurtbegre, påleggs-pakker etc.)
- Avskårne blomster (inneholder rester av sprøytemidler)
- Bleier og bind
- Q-tips
- Kattesand
- Snus og sneiper
- Støvsugerposer
- Avkjølt aske

Hva skjer egentlig med matavfallet?

Matavfall som feilaktig kastes i restavfallet griser til platen og medfører store vedlikeholdskostnader i ettersorteringsanlegget. Det går også til forbrenning, fremfor til materialgjenvinning.

Matavfall i grønne poser sorteres ut automatisk i ettersorteringsanlegget og går til produksjon av miljøvennlig biogass (erstatte fossilt drivstoff) og biogjødsel til landbruket.

Selve prosessen med å omdanne matavfall til biodrivstoff skjer ved et biogassanlegg. Her benytter man biologiske nedbrytningsprosesser til å omdanne matavfallet til en metangass, som er et effektivt drivstoff. Mange av våre renovasjonsbiler kjører på biogass laget av matavfall fra våre innbyggere, og det er både kult og noe vi er veldig stolte av. En eneste grønn pose med matavfall kan ta en av våre renovasjonsbiler over 250 meter, og det sier litt om viktigheten av

at ikke så mye som en pizzaskorpe må havne i restavfallsposen. ●

RESTER

Trenger du tips til måltider du kan lage av middagsrester? Det er både enklere enn du tror og smaker bedre enn du aner. Det finnes en rekke nettsted med gode oppskrifter du kan bruke – prøv f.eks matvett.no eller restemat.no. God middag! (bokstavelig talt)

Plast – hva du må gjøre og hva ROAF gjør for deg

ROAF sorterer platen for deg automatisk – alt du skal gjøre er å skylle den og kaste den i restavfallet. Enkelt for deg – bra for miljøet!

Mange som flytter til Nedre Romerike, lurer på hvorfor vi ikke sorterer platen i blå poser – slik de gjør i blant annet Oslo. Vi har til og med fått «klager» fordi vi ikke sorterer ut platen i ROAFs kommuner.

Men det er klart vi gjør det, det er bare at du slipper å tenke på det. Og grunnen til at du slipper å sortere ut platen hjemme, er at vi har et av Europas mest moderne ettersorteringsanlegg som automatisk sorterer ut platen fra restavfallet ditt.

Ettersorteringsanlegget for husholdningsavfall på ROAF Miljøpark er faktisk så teknologisk avansert at vi får besøk fra hele verden. De ønsker å se og

lære mer om hvordan også de kan bli flinkere til å sortere ut plastemballasje, og dermed materialgjenvinne mer av dette viktige produktet.

ROAF på topp!

Faktisk har vi et anlegg som sorterer ut mye mer plast her på Nedre Romerike enn for eksempel i Oslo. For mens man i snitt sorterer ut 3,4 kg plast per innbygger i Oslo, sorterer vi ut over 17,7 kg plast per innbygger på Nedre Romerike.*

ROAF ligger faktisk på topp i Norge, sammen med Stavangerregionen, som har tilsvarende ettersorteringsanlegg som oss. Det gjør at vi kan utnytte ressursene som ligger i platen bedre, og

VISSTE DU AT...
 ...vi på ROAF sorterer ut 17.7 kg plastemballasje per innbygger per år, mens det i Oslo sorteres ut 3.4 kg per innbygger per år?

gjenvinne mer av plasten som produseres. Den automatiske sorteringen gjør at våre innbyggere slipper å sortere plasten i egne poser, og kun trenger å skylle den og kaste den i restavfallet.

I ettersorteringsanlegget sorteres plasten fra restavfallet i fem ulike plasttyper, basert på kvalitet. Med andre ord blir sorteringen mye bedre og mer nøyaktig enn det vi selv hadde klart hjemme. Det som imidlertid er viktig for å øke kvaliteten og salgbarheten på plastemballasjen, er at den er så ren som mulig når den kommer til oss. Sørg derfor for at du skyller eller tørker av med litt tørkepapir, før du kaster plastemballasjen i restavfallet. Resten tar vi oss av.

(*Kilde: Grønt Punkt Norge, 2019)

Foto: Kate Hagen/Dinamo

Grønne matavfallsposer

Alt matavfall skal i grønne poser. Nye poser er gratis, og slik får du flere:

- Knyt en grønn pose (eller en vanlig bærepose) på restavfallsbeholderen din, så legger renovatøren igjen en rull med poser ved neste tømming (gjelder de som har beholder med to hjul)
- På alle våre gjenvinningsstasjoner
- På servicetorget i din kommune
- De som er en del av en fellesløsning (borettslag og sameier) vil få utdelt to ruller to ganger per år

Trenger du en praktisk matavfallskurv som passer perfekt til de grønne posene? Det får du også gratis på alle våre gjenvinningsstasjoner eller på servicetorget i din kommune.

SKAP TIL BORETTSLAG

ROAF tilbyr borettslag og sameier egne, praktiske skap til grønne matavfallsposer. På denne måten vil alle beboere ha enkel tilgang til poser til enhver tid. I skapene kan beboere både hente ruller når de trenger det, eller legge fra seg ruller om de har for mange. ROAF leverer ruller med grønne poser to ganger per år, og borettslaget må selv fylle inn i skapene.

ROAF leverer skapene gratis etter avtale, og dere monterer de opp der det måtte passe. Skap kan styret bestille på roaf.no. Så nå blir det enda enklere å kildesortere matavfallet riktig – i grønne poser.

LAG ET GODT SYSTEM

Det er på kjøkkenet det store kildesorteringsslaget står. Har du gode systemer og løsninger her, går sorteringen (nesten) av seg selv.

Undersøkelser viser at kun 45 prosent av det som kastes i restavfallet, faktisk er restavfall. Det betyr at 55 prosent av innholdet i restavfallsposen burde vært sortert ut. Det som ofte feilaktig kastes i restavfallet er matavfall, papir og glass- og metallemballasje. Når disse avfallstypene kastes i restavfallet, er det sløsing med verdifulle ressurser, som burde blitt råvarer til bruk i nye produkter. Riktig sortering bidrar til at vi henter ut mindre jomfruelig materiale fra naturen for å produsere nye varer.

System

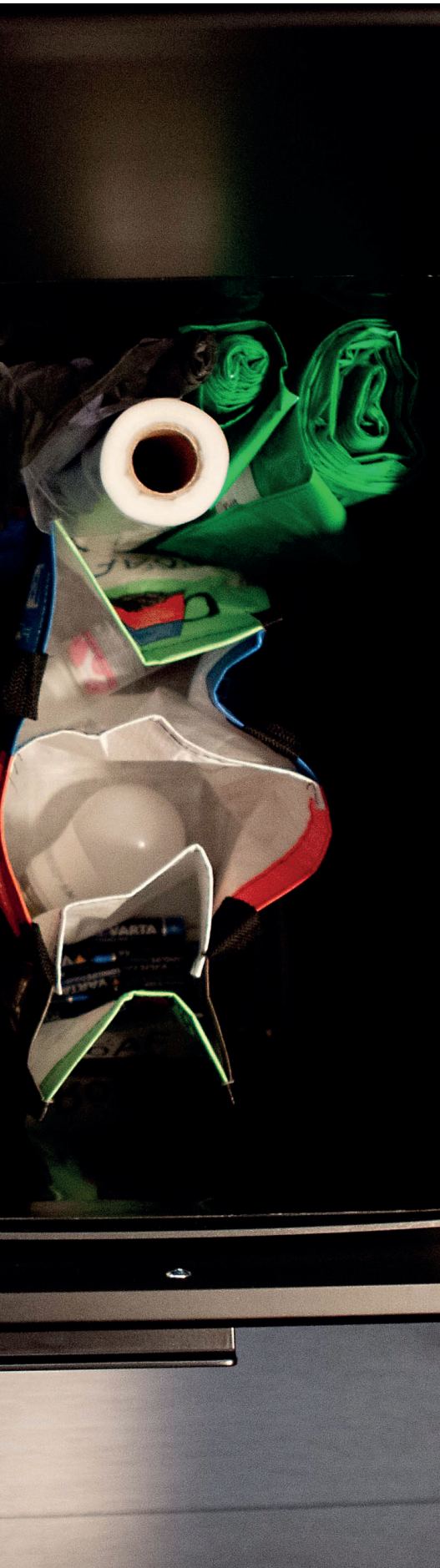
Et godt kildesorteringssystem der avfallet oppstår, er derfor essensielt for å få flere avfallstyper ut av restavfallet, og dit det hører hjemme. Da er du faktisk med på å redde verden – bittelitt...

Avfallstypene som alle minimum burde sortere hjemme/på kjøkkenet er:

- Restavfall inkludert plastemballasje
- Matavfall i grønn pose
- Glass- og metallemballasje
- Papp, papir og kartong

→ **Moderne kjøkkenløsninger** er gjerne tilrettelagt for flere ulike avfallstyper. Gode systemer gjør det enkelt å sortere riktig. Husk at du kan få en praktisk matavfallskurv av ROAF om du ønsker det.

Ikke alt får plass under benker og i skap, men det finnes alternativer som gjør at det kan se fint ut på kjøkkenet!

Alle foto: Kate Hagen/Dinamo

Line Lønseth Malmo er lidenskapelig interessert i hjem og interiør. Som ROAF-ansatt er hun også svært opptatt av gode kildesorteringsløsninger, som ivaretar både det estetiske og miljøet. Da hun og familien nylig flyttet fra hus til leilighet, ble plassen på kjøkkenet merkbart mindre. Line måtte tenke kreativt for å finne plass og mulighet til å lage et system som både skulle gjøre det enkelt å sortere riktig for hele familien, og som så fint ut og ble en naturlig del av innredningen.

I tillegg bør man ha et system for oppsamling av klær og tekstiler (leveres til UFF/Fretex), småelektronikk som lamper, elektriske tannbørster, mobiltelefoner og alt annet som går på strøm eller batteri (leveres til en gjenvinningsstasjon), farlig avfall som batterier, lyspærer, hårspray, lakk, lim, malingrester etc. (Leveres til en gjenvinningsstasjon eller butikk som selger tilsvarende vare), og selvfølgelig et system for flasker og bokser med pant.

Vær kreativ!

Plassmangel er for mange en utfordring, og en av grunnene til at mange ikke har gode nok løsninger for riktig kildesortering. Men, det trenger verken ta mye plass eller se stygt ut å ha et godt system til de ulike avfallstypene. Det handler om å se muligheter, være kreativ, og velge løsninger som passer deg, din stil og dine rutiner. Se etter dekorative bokser, kurver eller andre typer beholdere som passer ditt kjøkken.

Det trenger ikke ta mye plass og heller ikke koste all verden. Stadig flere interiørbutikker og kjeder får også et større utvalg av ulike typer løsninger. Kildesortering er i vinden som aldri før, og mange ønsker å gjøre sitt for miljøet. Heldigvis! ●

HVA BLIR AVFALLET TIL?

MATAVFALL som du kaster i de grønne posene blir omdannet til miljøvennlig biogass som erstatter fossilt drivstoff, og til biogjødsel til bruk i matproduksjon (landbruket).

PAPP, PAPIR OG KARTONG sendes til papirfabrikker, og brukes som råstoff til produksjon av nytt papir og bølgepapp. Fibrene kan gjenvinnes fem til åtte ganger. Når vi vet at ett tonn papir som gjenbrukes sparer 18 trær, så sparer innbyggerne på Nedre Romerike ca. 180.000 trær hvert år. Det er nesten ett tre for hver innbygger på Nedre Romerike.

Alt avfall som håndteres av ROAF blir til noe nytt. Alt du trenger å gjøre er å kildesortere avfallet ditt, så er du med på miljødugnaden.

RESTAVFALL er det som blir igjen etter at du har sortert ut alt avfall som kan materialgjenvinnes. Typiske eksempler er bleier, støvsugerposer, avskårne blomster, snus og sneiper. Alt som kastes i restavfallet (med unntak av plasten), går til forbrenning og blir til fjernvarme og strøm.

GLASS- OG METALLEBALLASJE kan smeltes om nesten i det uendelige – hvis vi bare samler det inn på riktig måte. Glass- og metalleballasje som leveres til returpunktene eller på gjenvinningsstasjonene, kan vi lage nye, fine produkter av. Glass brukes som råstoff til produksjon av både Glasopor skumglass og Glava isolasjon, samt til nye glassprodukter. Metalleballasje blir til alt fra stekepanner, bilfelger, sykkelrammer og stoler.

FARLIG AVFALL er avfall som selv i små mengder kan forårsake skade på mennesker, dyr og miljø, og som skal leveres til en gjenvinningsstasjon. Vi sender dette avfallet til egne anlegg i Norge, hvor det blir behandlet forsvarlig ved lagring eller ved forbrenning i spesialovn. Metaller materialgjenvinnes og batterier blir til nye batterier.

ELEKTRISK OG ELEKTRONISK AVFALL skal leveres tilbake til butikk som selger tilsvarende vare, eller til en gjenvinningsstasjon. I kuldemøbler og store hvitevarer, blir farlige komponenter fjernet og plast og metaller materialgjenvunnet. Småelektronikk, TV'er og monitører blir demontert og kvernet, før rene materialer blir sortert ut og materialgjenvunnet.

KLÆR OG TEKSTILER

som er rent og tørt skal leveres til UFF eller Fretex, selv om det er hullete eller slitt. Her blir det sortert, vasket og solgt videre i inn- og utland. På denne måten spares miljøet, verdifulle arbeidsplasser skapes og ombruk fremmes. Det som er for slitt til å brukes om igjen går til materialgjenvinning og blir til nye tekstilprodukter.

HAGEAVFALL skal ikke kastes i restavfallet, men leveres til en gjenvinningsstasjon. Det kvernes opp og legges i ranker, som vannes og vendes, slik at prosessen fra hageavfall til ferdig kompostjord går raskest mulig. Det tar mellom 12–18 måneder før komposten er klar for ny innsats i blomsterbed og hager. Denne jobben gjør vi selv på ROAF Miljøpark.

PLASTEMBALLASJE

skal skylles og kastes i restavfallet. Plasten sorteres fra restavfallet i fem ulike plasttyper i vårt ettersorteringsanlegg. Plasten gjenbrukes til nye plastprodukter – som plastsekker, klær og hagemøbler. Større mengder plast kan du levere gratis til en gjenvinningsstasjon.

Vi henter ikke avfall på helligdager

Julen medfører at vi henter avfallet ditt på andre tidspunkter enn vanlig. Alle får tømt avfallet sitt, men det blir endringer i hentetidene i juleukene.

Vi kjører ekstra lørdag 21. og 28. desember.

Vi henter ikke avfall på følgende dager:

- tirsdag 24. desember
- onsdag 25. desember
- torsdag 26. desember
- mandag 1. januar

Alle får hentet avfallet i løpet av juleuken. La beholderen stå fremme til den har blitt tømt.

Foto: Getty Images

Åpningstider på våre gjenvinningsstasjoner julen 2019

	Mandag 23. des	Tirsdag 24. des	Onsdag 25. des	Torsdag 26. des	Fredag 27. des	Lørdag 28. des	Søndag 29. des	Mandag 30. des	Tirsdag 31. des	Onsdag 01. jan
Fet	09-15	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	09-15	Stengt	09-15	Stengt	Stengt
Gjerdrum	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt
Sørum	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt
Nittedal	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	10-16	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt
Enebakk	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt
Aurskog- Høland	09-15	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	09-15	Stengt	Stengt
Lørenskog	09-16	Stengt	Stengt	Stengt	10-16	Stengt	Stengt	09-16	Stengt	Stengt
Skedsmo	07-15	Stengt	Stengt	Stengt	07-15	09-16	Stengt	07-15	Stengt	Stengt

Over halvparten av matavfallet kastes i restavfallet

57 % av matavfallet havner i restavfallsposen istedenfor i grønn pose! Matavfall som feilaktig kastes i restavfallet er sløsing med verdifulle ressurser, og går til forbrenning og ikke til produksjon av miljøvennlig biogass og biogjødsel. Gjør en liten, men viktig innsats for miljøet – kast alt matavfall i grønn pose, aldri i restavfallet!

Takk for at du bidrar.